

Selvbestemmelse

Jens Petter Gitlesen

FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD)

Paradigmeskrifte

CRPD om selvbestemmelse

- Artikkel 3 **Generelle prinsipper**
 - a) *...individuelle selvstendighet med rett til å treffe egne valg, og uavhengighet,*
- Artikkel 12 **Likhet for loven**
 2. *Partene skal erkjenne at mennesker med ned satt funksjonsevne har rettslig handleevne på lik linje med andre, på alle livets områder.*

CRPD om selvbestemmelse

- Artikkel 14 Frihet og personlig sikkerhet
- Artikkel 19 Retten til et selvstendig liv og til å være en del av samfunnet
- Artikkel 21 Ytringsfrihet og meningsfrihet, og tilgang til informasjon
- Artikkel 22 Respekt for privatlivet
- Artikkel 25 Helse
- + nesten alle andre artikler fra 1-30

Skal en kun beskrive CRPD
med ett ord, så blir det

Selvbestemmelse!

Blant de viktigste verdiene i frie og demokratiske samfunn er

- Selvbestemmelse
- Trygghet

Selvbestemmelse i de store og selvbestemmelse i de små spørsmålene

Manglende selvbestemmelse i alle spørsmål

"Dokumentasjonen og møter med deg viste at du ble vurdert ikke samtykkekompetent hverken i vergemål, personlige- og økonomiske forhold, helsemessige forhold og inngåelse av juridisk binnende avtaler, - ei heller til å vurdere valg av bosted."

Trusler mot selvbestemmelsen

- Vår tradisjon
- Profesjonene, institusjonene, pårørende
- Lovene, spesielt vergemålsloven og tvangslovgivningen
- Fordommer
- Tjenestene
- Manglende tilrettelegging

Løsninger

- Kompensatoriske tiltak
 - Tilrettelegging
 - Bistand

Samtykkekompetanse

- Slutt å frata folks samtykkekompetanse
- Begynn å gjøre folk samtykkekompetente